تورکیه جمهوریتی

استانبول

نسخه‌سی
١٠ غروش
••••••
پوسته اجرتی
٤٠ پاره‌در

شهرامانتی مجموعه‌سی

سنه‌لك آبونه‌سی
١٠٠ غروش
••••••
پوسته اجرتی
١٠ غروشدر

شهرامانتی طرفندن آیده بر نشر اولنور

سنه : ٤ | مارت ١٩٢٨ | صاینی : ٤٣

شهرلرده آغاج غرسیاتی

شهرلرده آغاچلره عارض اولان حشرات وخسته‌لقلر

— ٤٢ نجی صایدن مابعد —

باشادقدن صوکره تام بوجك حاله کچه‌رك هواده اوچار و نباتاتك یاپراقلرینی یمکه باشلار. شکل ٢٢ ده تام بوجك وشکل ٢٣ ده بیاض قورد کوسترلمشدر . مایس آینده

شکل ٢٢ شکل ٢٣

صباحلین ایرکندن آغاچلر سیلکیلدیکی وقت تام بوجکلر یره دوشرلر بونلری طوپلایوب اولدیرمك لازمدر .

١١ — قودوز بوجکی Cantharis vesicatoria: پارلاق یشیل بر بوجکدر. (شکل ٢٤) کسکین بر قوقو

شکل ٢٥ شکل ٢٤

نشر ایدر . باشلیجه دیشبوداق واچه آغاچلك یاپراغنه مساط اولور اولور . بو بوجکلردن (قانتاریدین) دنیلان یاقی چیقاریلیر . بونك ایچون حزیران وتموز آیلرنده آغاچلر سیلکیلر، دوشن بوجکلر اولدیریلوب فرونده قورودولور وتوز حالنه کتیریلیر .

١٢ — غاله‌روسه‌للا Galerucella luteola : آچیق صاری رنکلی وبر سانتیمترودن دها کوچوك بر حشره‌در (شکل ٢٥) مایسده قره آغاچلرك و قیزیل آغاچلرك یاپراق وکوریه دالارینی بر وبر مدت صوکره بومورطه‌لرینی براقیر . جیقان قوردلر یاپراقلری یمکه باشلایه‌رق آغستوسده تام بوجك حالنه کلیرلر . بونلره قارشی آغاجك کوددسنه یاپشمقان برماده ایله بر حلقه یاپه‌رق آشاغی طوغروایدن قوردلرك یاپیشوب تلف اولمسنه چالشمقدن بشقه چاره یوقدر .

١٣ — طرطیلار Bombyx : بونلر یاپراقلری یه‌رك یازین آغاچلرك چیلاق قالمسنه سبیت ویررلر . بونلرك برچوق نوعلری موجود اولوب همان هر نوع آغاجك یاپراقلری یرلر . شکل ٢٦ ده میشه آغاجنك طیرطیلی کوسترلمشدر . طیرطیلار ، کیجه‌لری اوچان برطاقم کلکلرك قوردلریدر. صولیه‌ماردە بونلرك یووالرینی طوپلایوب یاقلیدر . یوز قسم صو درونه اون قسم زیوت نفله قاریشدیره‌رق بوسکوردیایرسه طیرطیلاره ایی تأثیر ایدر .

١٤ — نباتات بیتلری (پوسرون) Aphis یشیل ویاخود بنه‌مسی قرمزی اولان نباتات بیتلری بعض اشجارك و بالخاصه اخلامور وآچه آغاجنك

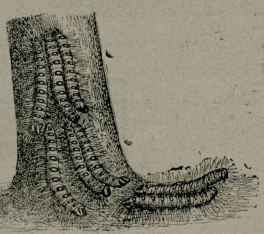

شکل ٢٦

یاپراقلرینك سقوطنه سبیت ویرلر . شکل ٢٧ (اون دفعه بویولمشدر) بونلر خورطومللری واسطه‌سیله

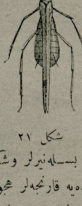

شکل ٢١

نباتاتك نسغنی اممرك بسله‌نیرلر وشکرلی بر ماده‌افراز ایدرلر. بوشکرلی ماده‌یه قارنجه‌لر هجوم ایتدکلری زمانده قره‌بالاق (قومازین) دنیلان خسته‌لغك ظهورینه‌ده سبب اولورلر. بونلره قارشی یوز کیلو صوده ایکی کیلو عرب صابونی حل ایدیلرك پوسکوردولور . اکر محلولك ایچنه ایکی کیلو توتون صویی ویاخود بو مقدار غازیاغی ویا بیزین قونورسه دها ایی تأثیر ایدر .

آغاچلره دها برچوق حشرات مسلط اولمقده‌ایسه‌ده بونلرك هیسنی تعداده‌امکان اولمدیغندن الك زیاده خسارات یاپانلرینی ذکر ایله اکتفا ایدیورز .

طفیلی نباتلر

شهرلرده بولنان آغاچلرك اوستنده طفیلی اولهرق یاشایان نباتلرك باشلیجه‌سی اوکسه ایله برطاقم منطارلردر.

اوکسه Viscum album: میوه‌لی، میوه‌سز برچوق آغاچلرك ویالخاصه قواق ، آچه‌آغاچ ، مپشه ، دیشبوداق ، قره‌آغاچ وصالیمارك اوستنده کوچوك رجالی دمتی شکلنده بولنه‌رق بو آغاچلرك قانی مثابه‌سنده اولان نسغی ایله بسله‌نیر. شکل ٢٨ اوکسه یاپراقلرینی دوکمه‌رك قیش یاز یشیل طوررور . بیاض رنکلی یووارلاق میوه‌جکلری واردر . بو میوه‌لری قوشلر سودرك یرلر . میوه‌نك ایچنده‌کی تخملر قوشلرك معده‌سنده هضم

(شکل ـ ٢٨)

اولمه‌دن طیشاری چیقاروهانکی آغاجك اوستنه تصادف ایدرسه اوراده یکیدن براوکسه نباتی ظهوراید آغاچلرك اوستنده اوکسه کورونور کوروتمز همان برطاهرا ایله وکمال دقتله کسملیدر . عکسی تقدیرده چوغالهرق آغاچی قوروودور .

منطارلر : آغاچلرك اوستنده برطاقم شاپقه‌لی منطارلرله قاو منطارلری حصوله کلیر . بونلری کسوب اوملچه یوز کیلوصوده برکیلو کوزطاشی حل ایدرك ایچنه بشیوز غرام آمونیاق علاوه‌سیله حصوله کلن مایعدن سورملیدر. یوزغرام صوده اون غرام نافتولات دوسود حل ایدرك الده ایدیلن مایع دخی قولانیله بیلیر .

بونلردن ماعدا آغاچلرك اوستنده بولنوب اونلرك نسغنی آلمان یوصونلر واردر. ضعیفله‌مش اولان آغاچلرك قابوقلرینك اوستنده اکثر یوصون کورولور. بویوصونلر

اچجه‌قازیندقدن صوکره قیشین آغاجك کووده‌سنه بادانه اورولور . بادانه‌نك ایچنه بیکده ایکی قدر کبریتیت حدید یعنی قره بویا ویاخود یوزده بر کوز طاشی قونور .

٣ ــ طفیلی ویمقروبی خسته‌لقلر

١) قرمزی خسته‌لق Nectria cinnabarina : آچقه آغاج ، آت کستانه‌سی ، قره آغاج ، اخلامور ، دوت ، آیلانتوس ودیکر آغاجلرك دالارنده حصوله کلن برخسته‌لقدر . خسته‌لنك عاملی برنوع منطاردر . خسته‌لق اکثریا ضعیف وقوتسز آغاجلرده ظهور ایدر . خسته آغاجلرك قابوقلری ایلك ویاصوك بهارده دو کولمکه باشلار . دوکولان قابوقلرك آلتنده پنبه‌مسی ررر قاپارجق کورولور؛ آغاجك خشبی‌ده خسته‌لانه‌رق آز وقتده محو اولور وبنایت آغاج بوسبتون قوررر . (شکل ١) بوخسته‌لغه

(شکل ـ ١)

قارشی آغاجلر قیش موسمنده آتیده‌کی ترتیب ایله بادانه ایدیلیر :

١٠٠ لیتره صو
٥٠ کیلوغرام کبریتیت حدید یعنی قره بویا
١ کیلوغرام حامض کبریت یعنی زاج یاغی

خسته قسملری کوزلجه قازیه‌رق یاره‌لره یوزده الالی نسبتده پاپلس حامض خل محلولی سورمك واوستنی آشی معجونی ایله قپامق دخی غایت ایدر .

٢) قره یاپیق خسته‌لغی Nectria ditissima : بوکا (شانقر) یعنی (قرحه) خسته‌لغی ده دیرلر . قاپن ، کورکن ، الما وآرمود کبی آغاجلرك قابوقلرنده حصوله

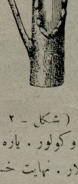

(شکل ـ ٢)

اسمر لشه‌رك قابوق دو کولور . یاره بویومکه وکووده‌نك اطرافنه یاپیلمغه باشلار . نهایت خسته دالار محو اولەرق قولایلقله قیریلیر . جاره‌سی خسته دالاری کسوب یاقق وبوندن اولکی خسته‌لق حقنده ذکر ایدیلن علاجلری تطبیق ایتمکدر .

٣) اسقندان یاپراقلرینك قاپارجق خسته‌لغی Rhytisma acerinum : تموز آینده آچقه آغاجنك یاپراقلرنده اولاً بر طاقم صارمتراق لکلر کورونور . (شکل ٣) موسم ایلریلدکجه بولکلر اسمر لشیر وقاپارجق حالنه کلیر . لکلرك قطری ایکی سانتیمترو قدردر . بولکلرك بولوندیغی اقسام ، یاپراغك دیکر قسملرینه نسبتله دهاسر نده‌در . صوك بهارده یره‌دوشن خسته یاپراقلری طوپلانوب یاققدن باشقه چاره یوقدر . بوخسته‌لنك برنوعی سیکود آغاجلرنده‌ده ظهور ایدر .

شکل ٣

٤) خیارلرك کومور (آنتراقوز) خسته‌لغی Gloeosporium Platani : بوك‌سبی (غنومونیا)

دنیلن برمنطاردر. چنارلرك كوربه یاپراقلرنده بالخاصه عصبیات یعنی یاپراقلرك دامارلرینك بویجه برطاقم قرمزمسی، قوروموش، غیرمنتظم لكه‌لر كوروننور. نهایت یاپراقلر دوكولمكه باشلار. ١ كر ایلك بهار رطوبتلی وصونغوق كیدرسه خسته‌لق دهاشدتلی اولور. بوخسته‌لغه قارشی ایلك بهارده آغاجلر سورمكه باشلادیغی زمان بوردو بولاماجی [١] پوسكوردیلر. قاربوتیت نحاس ایله مایع آمونیاق وصودن مركب اولان علاج دخی بوخسته‌لغه ایی كلیر. بوتاس وسودك صوده‌كی محلولاری قیشین قوللانیلیرسه بوده فائده‌لیدر.

٥) قواق وقره آغاجك قابارجیق خسته‌لغی Taphrina بوخسته‌لغی Ex. ulmi و exoascus populi دنیلان منطارلردن حصوله كلیر. قواقلرك یاپراقلرینك اوست یوزنده آلتون صاریسی رنكنده پارلاق قابارجقلر حصوله كلیر. قره آغاجلرك یاپراقلرنده آچیق رنكلی و اوستی تونزولوكی كوروننور قابارنیلر تشكل ایدر. بولكلر بالاخره سیاهلاشیر. بوخسته‌لغه قارشی اغاچلره بوردو بولاماجی سرپیلیر.

٦) قره‌بالق (قوماژین) خسته‌لغی، بوخسته‌لق دخی Capnodium دنیلان برطاقم منطارلردن حصوله كلیر. اخلامور، سكود، دوت، فندق، زیتون ودهابرچوق میوه‌لی ومیوه‌سز اغاجلر بوخسته‌لغه طوتولور. بوسرون دنیلان اغاج یتلریله، قوشه‌تیل، وكرمزدیكر حشراتك بولوندیغی اغاجلرده بوخسته‌لق ظهور ایدر. ١ كر حشرات امحا ایدیلیرسه قوماژین خسته‌لغی‌ده قولایلقله تداوی اولهیلیر. بوخسته‌لغه قارشی واق اولهرق ایلك بهارده بوردو بولاماجی سرپیلیر. خسته‌لغی تداوی ایچون بیكدمدایش نسبتنده‌پالیش (به‌تاسولفوردوپوتاسیوم) محلولی قوللانیلیر.

[١] بوردو بولاماجی ٢ كیلو كوزطاشی، ١ كیلو دغلی كیرج و زكیلو صودن پلان ترتیبدر. اولا ٩٠ كیلوصو ایچ‌ده كوزطاشی ایریدیلور ١٠ دلو صویك ایچ‌ده‌ده كیرج سوندیریلیرك ایچه قاریشدیریلیر. كرچكلی صو، كوزطاشی محلولنك ایچینه یاواش یاواش دوكولهرك برتحته ایله تماداً قاریشدیریلیرمقده‌دوام ایدیلیر.

٧) میشه‌لرك منطار خسته‌لغی Stereum frustulosum میشه‌لرده پك چوق خسارات پایان مهم برخسته‌لقدر. سبهی برمنطاردر. بومنطار اغاجك یاره‌وره محللر ندن كیرر واغاجه عادتا برقابوق كبی یاپیشیر. اولاً قرمزی اسمر وبالآخره كول رنكنده بولنور. اغاجك اودونی اسمرلشیر، برطاقم بیاض لكه‌لر حصوله كلیر. بوكه‌لرقارشی خسته‌لقلی برلری قازیه‌رق اوسته قطران ویا آشی معجونی سورمك لازمكلیر.

میشه‌لرك برده بیاض چوروكلك خسته‌لغی واردركه بوده Hydnum diversideus دنیلان برمنطاردن حصوله كلیر. منطار، آغاجك یاره‌لی وچاتلاق محللرندن ایچری‌یه كیرر. اغاجك اودون قسمی اولاً اسمر وبعده صاری برنك آلیر. ونهایت محو اولور. چاره‌سی بوندن اولكینك عینیدر.

٨) سومو كلی آقتی خسته‌لغی: آت كستانه‌سی ودیكر اغاجلرده ایلك بهارده سیاه برآقتی كوروروز بونك سببی Micrococcus dendroporthos دنیلان میقروبدر بعض منطارلرك تأثیریله‌ده آغاجلرده بویله آقیتیلی یاره‌لر حصوله كلیر شكل مثلا Cladosporium epiphyllum دنیلان منطار اغاجلرك دال وبوداقلرنده‌كی یاره‌لردن ایچری كیرمكله برنوع ضعف خسته‌لغی حصوله كتیرر. بوكا قارشی اغاجك قابوغنی بوقاریدن آشاغی‌یه طوغری یاره‌رق بو ضعفك آقمسنی تسهیل ایتمك لازمدر.

شكل ٤

٩) قواقلرك شافقر (قرحه) خسته‌لغی: بونك سببی‌ده micrococcus populi دنیلان میقروبلردر. قواق دالارنده اولا صارمسی لكه‌لر ظهور ایدر. بو لكه‌لرك بولوندیغی محل قابارير. دالارك اوستنده بوصورتله برچوق قابارجقلر تشكل ایدر. نهایت خسته دالار قورور. خسته‌لقلی دالاری كسوب یاقمق لازمدر.

١٠) كوله‌مه خسته‌لغی Phyllactinia suffulta دیشبوداق، هوش، فندق، كوركن وسائر آغاجلرك

پاپراقلرنده بیاض لکه‌لر ظهور ایدر . بونك سببی‌ده برمنطاردر . بوکا قارشی ممکن اولورسه پاپراقلرك اوستنه کوکورت توزی سرپیلیر .

١١) پولیپوروس یعنی قاو منطارلری : بونلرك بر چوق نوعلری واردرکه باشلیجه‌لری شونلردر : Polyporus fomentarius قاین ، قره آغاج و میوه آغاجلرندن بعضلرینك پاره و برملرندن ایچری کیره‌رك ساق و دالارینه پاپیشیرلر و اوراده بویوبوب آغاجی محو ایدرلر. بونلرك اوستی پووارلاق واسمر و آلت طرفلری بیاض ر P. ignarius میشه ، کورکن وقزیل آغاج ایله بعض میوه آغاجلرنده یاشار. آغاجك اودون قسمی اولا اسمر وبعده بیاض بر رنك آلیر. P. sulfureus میشه ، کستانه ، قزیل آغاج ، سکود ، قاواق، صالقیم آغاجلرنده بولنور . بو منطارك قوقوسی فسادر P. betulinus هوش آغاجلرینك پاره‌لرنده‌یاشار ، شکلی بیکیر نعلته مشابه برمنطاردر . اوستی پارلاق وصارمسی بیاض رنکده‌در . بو منطارلرك بولندیغی محللر صاغلام نقطه‌سنه قدر کوزلجه کسیلوب ذرینه‌رق اورایه قطران ویاخود آشی معجونی سورولور .

١٢) صاریلیق(قلوروز) : فضله کیرجلی طوپراقلرده بولنان آقاسیا وسائر آغاجلر خسته‌لانه‌رق یاپراقلری صارارلر بوکا قارشی کیریتیت حدید (قره‌بویا) صوده اریدیلارك آغاجلر بونکله صولانیر .

١٣) کوك چوروکلکی : صولاق وفضله رطوبتلی طوپراقلرده بر طاقم منطارلرك تأثیریله کوکلر آز وقتده چوروپه‌رك آغاجلر محو اولور. بونك ایچون فضله‌صولری دفع ایتمك اوزره خندقلر آچمق ، تفجیر یاپمق وطوپراغه قوم قاریشدیرمق ایجاب ایدر .

— صوك —

بروسه زراعت مکتبی
مدیری
محمد رأفت